

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย
ผู้รายงาน	นางมณฑาทิพย์ เสยยงคะ
ปี พ.ศ.	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย (2) เพื่อพัฒนาารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย (3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย และ(4) เพื่อประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ คือ การวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) โดยได้ดำเนินการจำนวน 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาศภาพนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ซึ่งพบว่า ประชาชนอำเภอโพธิ์ตากยังอ่านหนังสืออยู่ในระดับต่ำ โดยใน 1 วันประชาชนอำเภอโพธิ์ตากอ่านหนังสือโดยเฉลี่ย 30 นาที ระยะที่ 2 เป็นการพัฒนาารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย โดยดำเนินการสังเคราะห์กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากแนวคิดทฤษฎีจากหนังสือ วารสาร บทความ งานวิจัย ข้อมูลบนเว็บไซต์ และจากกลุ่มผู้ร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 10 คน ตัวแทนกลุ่มผู้บริหาร ตัวแทนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ผู้แทนอาสาสมัครนักอ่าน อำเภอโพธิ์ตาก ผู้แทนครู กศน. ตำบล ผู้แทนผู้นำชุมชน โดยได้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ประกอบด้วย (1) กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านเชิงรุก กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่เหมาะสม ได้แก่ กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ (2) กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในครอบครัว กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่เหมาะสม ได้แก่ กิจกรรมพ่อแม่อ่านให้ลูกฟัง (Book start) (3) การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่เหมาะสมได้แก่กิจกรรมส่งเสริมการอ่านผ่านรหัสคิวอาร์ (QR code) (4) กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านด้านอาชีพ กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่เหมาะสม ได้แก่ กิจกรรมการอ่านส่งเสริมอาชีพ (5) กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านห้องสมุดมีชีวิต กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่เหมาะสม ได้แก่ การพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต (6) กิจกรรมการสร้างเครือข่ายรักการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่เหมาะสม ได้แก่ กิจกรรมบันทึกข้อตกลง (MOU) เครือข่ายนักอ่าน ระยะที่ 3 เป็นการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย การทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย มีลักษณะเป็นวงจรประกอบด้วย (1) ขั้นตอนวางแผนการดำเนินงาน (2) ขั้นตอนมือปฏิบัติ (3) ขั้นตอนตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (4) ขั้นตอนปรับปรุงแก้ไข

โดยผลการทดลองพบว่าชั้นวางแผนการดำเนินงานผู้วิจัยได้ดำเนินการภายใต้โครงการหมู่บ้านนักอ่าน และ
 ชั้นลงมือปฏิบัติ (1) ได้ดำเนินพัฒนากิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ โดยการพัฒนารถห้องสมุดเคลื่อนที่ และ
 กำหนดให้มีรูปแบบที่สามารถเคลื่อนที่ไปได้ทุกพื้นที่ในอำเภอโพธิ์ตากทั้ง 3 ตำบล 27 หมู่บ้าน โดยให้บริการ
 หมู่บ้านละ 1 สัปดาห์ต่อคัน หลังจากให้บริการครบตามแผนที่กำหนดจะเคลื่อนไปยังอีกหมู่บ้านหนึ่ง ทำอย่าง
 นี้จนครบทั้ง 27 หมู่บ้าน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนอำเภอโพธิ์ตากทุกช่วงวัยสื่อที่นำออกให้บริการในรถ
 ห้องสมุดเคลื่อนที่ได้แก่ หนังสือทั่วไป จุลสาร นิตยสาร วารสาร แท็บเล็ต ปากกาอัจฉริยะ หนังสืออัจฉริยะ
 และ รหัสคิวอาร์ (QR code) (2) กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในครอบครัว ลักษณะกิจกรรมส่งเสริมการ
 อ่านที่ได้ดำเนินการ คือ กิจกรรมพ่อแม่อ่านให้ลูกฟัง (Book start) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครรภ์เรื้อนในอำเภอ
 โพธิ์ตากที่มีเด็กแรกเกิด ถึง 6 ปี (3) กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ลักษณะ
 กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ได้ดำเนินการ คือ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านผ่านรหัสคิวอาร์ (QR code)
 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนอำเภอโพธิ์ตากอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป (4) กิจกรรมการอ่านส่งเสริมอาชีพ
 ลักษณะกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ได้ดำเนินการ คือ กิจกรรมการอ่านส่งเสริมอาชีพ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่
 ประชาชนอำเภอโพธิ์ตากช่วงอายุ 15 ปี ขึ้นไป (5) กิจกรรมพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต ลักษณะกิจกรรมส่งเสริม
 การอ่านที่ได้ดำเนินการ คือ กิจกรรมการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต ประกอบด้วยการพัฒนาห้องสมุดประชาชน
 อำเภอโพธิ์ตาก การพัฒนาห้องสมุดโครงการด้วยรักและห่วงใย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
 กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี การพัฒนาห้องสมุดหมู่บ้าน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่
 ประชาชนอำเภอโพธิ์ตากทุกช่วงวัย (6) กิจกรรมการสร้างเครือข่ายรักการอ่าน ลักษณะกิจกรรมส่งเสริมการ
 อ่านที่ได้ คือ กิจกรรมบันทึกข้อตกลง (MOU) เครือข่ายนักอ่าน และระยะที่ 4 เป็นการประเมินประสิทธิภาพ
 รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ใช้วิธีการสร้าง
 แบบสอบถามเพื่อการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน พิจารณา พบว่า
 ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 11 ท่านได้ประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับ
 ประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย (1) ชั้นวางแผนการดำเนินงาน (2) ชั้นลงมือปฏิบัติ (3) ชั้นการ
 ตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (4) ชั้นการปรับปรุงแก้ไข ผลการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบกิจกรรมส่งเสริม
 นิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย พบว่าผู้เชี่ยวชาญทุกคน มีความคิดเห็นว่า
 รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายมีความเหมาะสม
 สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการสร้างนิสัยรักการอ่านของประชาชนอำเภอโพธิ์ตากได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการเปรียบเทียบสภาพนิสัยรักการอ่านของประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายก่อนและ
 หลังการนำรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย มาใช้
 ในการสร้างนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ทำให้ประชาชนอำเภอ
 โพธิ์ตาก อ่านหนังสือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.11 ระยะเวลาของการอ่านของประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก ใน 1 วัน
 พบว่าประชาชนอำเภอโพธิ์ตากใช้เวลาในการอ่าน 1 ชั่วโมง เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.38 รองลงมา คือ อ่าน

มากกว่า 1 ชั่วโมง เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.31 และอ่าน 45 นาที เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.38 มีจำนวนไม่อ่านเลย ลดลง ร้อยละ 14.55ในส่วนของการใช้เวลาอ่านหนังสือตามความสนใจของตนเอง (ไม่เกี่ยวกับการเรียน) พบว่า ประชาชนอำเภอโพธิ์ตากใช้เวลาในการอ่านมากกว่า 1 ชั่วโมง เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.08 สำหรับประเภทของสื่อที่ ประชาชนอำเภอโพธิ์ตากชอบอ่านมากที่สุด คือ วารสารและนิตยสารบันเทิง อ่านเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.20 และ อาชีพ อ่านเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.19 และในรอบ 1 ปี ประชาชนอำเภอโพธิ์ตากเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มากกว่า 6 ครั้ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 48.58